VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 21 NOVEMBER 2024

Onderwerp: Sessieverzoek GroenLinks/PvdA inzake de nota Meerjarenplan Versterken van Basisvaardigheden (Digi)Taalhuis 2024-2027 (11063508) - vervolg

Voorzitter: mw. S. van de Meeberg

De leden: mw. Y.M.G. Bouwhuis, mw. M.K. Denie, mw. N.M. Elfers, mw. K. van Goethem, mw. G. Knikker, dhr. H.C.M. Koning, mw. A.N. Mees-Marhe

Griffier: mw. E.H.M. Ouwehand-Brussel

Portefeuillehouder: dhr. C. El Idrissi

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Goedenavond, dames en heren en welkom bij het vervolg van het sessiedebat over het versterken van de basisvaardigheden van het (Digi)Taalhuis 2024-2027. Wij hebben de vorige keer deze sessie gestaakt. Ik zal verder niet uitweiden over waarom. Dat staat namelijk al in de krant. Ik heb contact gehad met wethouder El Idrissi met de vraag of hij de technische vragen wilde beantwoorden en dat heeft hij gedaan, waarvoor een groot compliment. Ik denk dat u allen nog beter beslagen ten ijs het vervolg kunt doen van deze sessie. We gaan er niet over stemmen dus het is gewoon een gesprek. We hebben nog ongeveer een halfuur. Ik ben benieuwd of we die tijd gaan volmaken. Ik weet dat mevrouw Denie aan het woord was op het moment dat wij schorsten en mevrouw Elfers.

(Er wordt buiten de microfoon gesproken): Nee, het was Kees.

Mevrouw ELFERS: Ja, dat was heel bijzonder hè? Excuses voorzitter maar als je terugkijkt, staat er Kees Klaassen. Daarvoor, voordat u schorst, ben ik aan het woord met een technische vraag richting het college en die is netjes beantwoord..

De VOORZITTER: Die is netjes beantwoord. Wie mag ik dan nu als eerste...? Mevrouw van Goethem wil graag het woord als eerste, gaat uw gang.

Mevrouw VAN GOETHEM: Hartelijk dank, voorzitter en ook dank voor de voorbereiding van deze sessie en dat het een snel vervolg mocht hebben. Hartelijk dank ook, dit hoorde ik de voorzitter zelf ook al zeggen, voor de beantwoording van de technische vragen, want ik denk dat we daarmee toch nog dit halfuurtje heel nuttig kunnen besteden door nog net misschien even verder de verdieping in te kunnen gaan en de vraagtekens die we allemaal hadden nog eventjes misschien gezamenlijk te beantwoorden of daar nog wat meer duiding aan te kunnen geven. Wat zien wij in de beantwoording van die technische vragen? Laten we daar dan maar gelijk op ingaan. Volgens mij werd de sessie gestaakt ongeveer op het moment dat de wethouder nog de kans kreeg van de voorzitter om antwoord te geven op wanneer hij dan terug zou komen in 2025, wanneer in 2025 dat dan zou zijn. Wij lezen bij de beantwoording van de technische vragen dat dat eind 2025 zou zijn. Laat ik hem dan weer eventjes oppakken. Het betoog van GroenLinks en van de PvdA, waarvoor we deze sessie ook hebben aangevraagd, was om gezamenlijk te kijken hoe we nu het stuk dat er ligt vanuit het college nog kunnen versterken. Daarvoor hebben we twee moties ingediend. Wat ons betreft zijn die moties nog steeds relevant. Zeker als het

stuk pas eind 2025 komt, denk ik dat je prima… In de eerste motie wordt gevraagd om een onderzoek te doen naar het versterken van de digitale vaardigheden en de aanpak daarop. De andere motie vraagt eigenlijk om een nieuwe aanpak voor NT1'ers, omdat de aanpak die nu werkzaam is misschien wel helemaal niet goed werkt of niet goed aansluit op die doelgroep. Ik hoor opnieuw graag, met de kennis die we nu hebben van die technische vragen, of mijn collega-raadsleden het nog steeds met GroenLinks en PvdA eens zijn dat die moties misschien gewoon kunnen worden ingediend. Verder wilde ik heel kort nog even stilstaan bij een andere beantwoording van de technische vragen. Dat is dat wij zien dat er toch urenuitbreiding is. Over die urenuitbreiding hebben we het eerder ook gehad, vorige week. Toen gaven wij namelijk aan als GroenLinks dat er urenuitbreiding is of tenminste dat regionaal het normaal is dat er 26 uur is aan taalcoördinatie en dat wij het bijzonder vinden dat er in die 26 uur ook nog acht uur gezinsaanpak moet zijn. Daarop zei de wethouder toen dat dat samen kon en integraal kon worden gemaakt en nu zien we toch in de technische beantwoording dat er wel degelijk in die acht uur ook aan de gezinsaanpak en gezinsversterking moet worden gewerkt. Wij zien dat nog steeds als een verzwaring van de lasten voor de taalcoördinator en wij vragen ons dus nog steeds af of dat wel degelijk handig is om daar niet alsnog meer uren aan te besteden zodat we ook daarin regionaal lopen. Het is een lang verhaal voorzitter, ik hoop dat het duidelijk is. Mijn vragen gingen dus om: vinden we nog steeds de moties relevant en wat vinden we van de uren van de taalcoördinator? Dank u wel.

De VOORZITTER: Heldere samenvatting, wie mag ik daarover het woord geven? Mevrouw Bouwhuis van Forza!

Mevrouw BOUWHUIS: Dank u wel, voorzitter. Een vraag over hoe wij naar de moties kijken. Vanuit Forza! vinden wij ook dat de moties relevant zijn. Dan heb ik het over motie 1 zoals die in iBabs als motie 1 staat, dat is de focus op de NT1. Vanuit ons was natuurlijk uit de bijdrage gevraagd door mijn collega: hoe ziet de wethouder dat? Toen meende ik me te herinneren dat de focus al ligt op de NT1'ers omdat vanuit het inburgeringsproces al met de NT2'ers wordt gewerkt, dat die dus goed in kaart en in beeld gebracht zijn of worden. Toch vinden wij vanuit Forza! het ook belangrijk dat dus ook die NT1'ers worden bereikt en op welke manier, dat moet dus uitgezocht worden. Wij staan ook achter een onderzoek in aanloop daarnaar. Daar staan wij achter. Dan motie 2. Onze vraag zoals die gesteld werd is: is Q2 dan haalbaar? We hadden een beetje een onduidelijkheid over wat dan bij de basisvaardigheden hoorde en dat dus ook digitale vaardigheid daaronder valt zoals de VVD dat ook wel begrepen had. Voor ons was dat dus ook niet duidelijk dus misschien dat ook goed daarin opgenomen kan worden dat ook digitale vaardigheden onder de basisvaardigheden vallen. Volgens de VVD was het ook onnodig om deze sessie in te brengen, omdat het beleid al goed is en dus niet besproken hoeft te worden in de gemeenteraad. Toch zijn wij het ook eens, juist met deze vraag en dus met zicht op die moties, dat we het toch bespreekbaar maken met elkaar. Dus dank voor het aanvragen van deze sessie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie wil verder reageren? Mevrouw Knikker, D66 en daarna mijnheer Koning.

Mevrouw KNIKKER: Dank u wel, voorzitter. Ik heb de vorige keer natuurlijk in mijn bijdrage gezegd dat ik wel kon volgen wat deze moties beoogden te doen, maar de wethouder gaf ook aan: ik kom in 2025 naar de raad terug. Ik moet heel eerlijk zeggen, ik schrok wel een beetje van de beantwoording dat het pas echt in december van 2025 zal zijn, want dan zijn we een volledig jaar verder. Ik lees in de brief, de beantwoording, ook dat er in Q1 van 2025 een rapportage komt over laaggeletterdheid van 2023. Ik vraag me ook een beetje af hoe dat zich met elkaar verhoudt. Als we pas over een jaar een voortgangsmonitor krijgen over de resultaten van 2024, hoe sturen we dan bij? Die zorg deel ik wel met GroenLinks en PvdA. Tegelijkertijd, als we het hebben over die NT1-groep, daar is natuurlijk heel veel bijzondere aandacht voor. Er wordt veel aan gedaan. Ik vind het een beetje lastig in het kader van: met

deze moties vragen om in Q2 toch nog weer naar de raad terug te komen. Er komt in Q1 een stukje over laaggeletterdheid, er komt een monitor. Kunnen we niet dingen bij elkaar rapen en zeggen dat voor de zomer naar de raad zal worden gekomen met een voortgangsbrief. Dat die monitor misschien uiteindelijk dan nog wat meer informatie zal bevatten, dat kan ik me voorstellen, maar ik zoek ook wel een beetje naar een moment daartussenin dat we toch de ruimte hebben als raad om ergens iets van te vinden en iets te kunnen bespreken.

De VOORZITTER: U krijgt twee interrupties. Oh, ik zit veel te dichtbij, sorry. Eerst mevrouw Denie en daarna mevrouw Elfers.

Mevrouw DENIE: Dank u wel, voorzitter. Ik ben ontzettend blij met de visie van D66 en met wat mevrouw Knikker net zegt. Ik ben het ook volledig met haar eens dat het een idealere situatie zou zijn als we een soort integraal iets hebben dat bij elkaar komt. Nu zijn het natuurlijk het stuk, twee losse moties en er komt een stuk in Q1. Daarom staat er ook even in een van de moties volgens mij de motie Volwaardig Digivaardig, ik heb hem zo een, twee, drie even niet, om terug te komen naar de raad met een herziene versie van het stuk. We zouden hem aan kunnen passen afhankelijk van wat de collega's natuurlijk vinden om te kijken of we elkaar tegemoet kunnen komen zodat er een herziene/geüpdatete versie van het stuk komt waar we eventueel nog sturing aan kunnen toevoegen en dat dat integraal opgepakt kan worden met die monitor. Ik ben heel erg benieuwd of ik daarmee D66 een beetje tegemoetkom.

De VOORZITTER: Eerst mevrouw Elfers, dan mevrouw Knikker.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel, voorzitter. Dat zijn eigenlijk zowel van PvdA als van D66 bijna de laatste woorden geweest vorige week met het verzoek aan het college of het eventueel mogelijk was om voor de voorjaarsrapportage van 2024 naar de raad te komen. U begrijpt dat het antwoord op de technische vragen ons ook wel deed, shockeren wil ik niet zeggen, maar wellicht hadden wij gehoopt dat het meer richting Q2 zou gaan want dat zijn wel de momenten dat we eventueel kunnen bijsturen. Aan de andere kant roepen de moties ook op, en dat is vorige week ook duidelijk door het college gezegd en daar ga ik maar meteen ook even op reageren…

De VOORZITTER: U heeft een interruptie van D66, dus dat is even wat er nu aan de gang is.

Mevrouw ELFERS: Ja, dan maak ik dat even af, excuses voorzitter. Wij zouden graag dan toch meer voor de voorjaarsrapportage van 2024, nee 2025, excuses ik vergiste me net, iets eventueel willen bijsturen als dat mogelijk is. Wat vindt D66 daarvan?

De VOORZITTER: Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Dank u, voorzitter. Volgens mij gaan we elkaar hier wel in vinden, want dat is volgens mij precies inderdaad het punt. Laten we voor die voorjaarsrapportage met een tussenmoment komen waarin ook de input meegenomen wordt die wij hebben gegeven in de beide sessies zodat als het mogelijk is en de noodzaak er is we bij die voorjaarsrapportage nog een integrale afweging over middelen of extra middelen kunnen bespreken met elkaar. Voor ons is in ieder geval de lijn eind 2025 echt te laat om over de resultaten van dit afgelopen jaar te praten want dit is een belangrijk onderwerp.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Koning, CDA.

De heer KONING: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het er denk ik toch mee eens dat die rapportage eerder moet kunnen komen en inderdaad het liefst voor de voorjaarsrapportage zodat we het nog een keer

integraal kunnen bekijken. Het CDA is het dus absoluut niet eens met extra aandacht voor NT1, want het is zo dat de overheid een plicht heeft en de betrokkene heeft ook een plicht. Ik vind dat we dus eigenlijk alleen maar mensen die zichzelf aanmelden en duidelijk gemotiveerd zijn moeten helpen. Ja, ga je gang maar.

De VOORZITTER: Dank u wel, voorzitter Koning. U krijgt een interruptie mijnheer Koning van mevrouw Denie van de PvdA.

Mevrouw DENIE: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me vinden in wat het CDA zegt dat iemand zichzelf moet melden en alleen geholpen worden als diegene om hulp vraagt, maar het is helaas zo dat met deze doelgroep…, voor NT2'ers geldt dit ook, maar specifiek voor NT1'ers is de schaamte ontzettend groot. De schaamte is zo groot dat ze zich niet durven melden. Heel eerlijk, als ik het zou zijn, begrijp ik het wel. Het is toch vet beschamend? Dat is het niet, maar voor je gevoel, dit is mijn taal, ik kan niet eens normaal lezen en schrijven als volwassene, want dat is wat ze ook zeggen. Juist daarom wil ik proberen met jullie om toch te zorgen voor een ander soort aanpak, wetende dat die schaamte bestaat en niet om te betuttelen.

De VOORZITTER: Wilt u daarop reageren, mijnheer Koning?

De heer KONING: Ik blijf het ermee oneens. Ik vind dat de plicht van de overheid ophoudt bij wat ik zei.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers en dan mevrouw Bouwhuis. Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel, voorzitter. Ik lees toch echt in het stuk wat betreft de NT1'ers: “we zullen gerichte acties blijven inzetten om de groep te bereiken en de samenwerking met de (potentiële) vindplaatsen te versterken en dat er dus sterk ingezet”… Het bereiken van inwoners met Nederlands als eerste taal, NT1, blijft nog sterk achter ten opzichte van die inwoners en ze richten zich daar nu bewust op. Dan ben ik dus toch heel benieuwd, u geeft aan dat de huidige aanpak niet werkt. Wat werkt er dan niet in die huidige aanpak? Op basis van wat concludeert u dat dan? Dat kan wat de fractie van HAP betreft niet alleen zijn dat we niet 100% bereiken want we hebben 12% die we niet bereikt krijgen. Dat is ook landelijk de trend. Toch blijven we gerichte acties inzetten. Bent u dan op de hoogte van die gerichte acties en ziet u daar dan dingen die niet goed gaan en die in uw ogen anders moeten? Want dat haal ik niet uit uw motie. Als u dan dingen gericht anders wilt…, want anders roept u op in uw motie wat al gedaan wordt en dat was ook de reactie van het college en dat maakt dan een motie overbodig.

De VOORZITTER: Het mooie van via de voorzitter spreken, is dat je niet met u spreekt, want ik weet niet wie u nu heeft aangesproken. Aan wie heeft u nu de vragen gesteld, mevrouw Elfers?

Mevrouw ELFERS: Volgens mij ben ik in mijn eerste zin begonnen richting de PvdA, voorzitter.

De VOORZITTER: Dat had ik even gemist, maar dank voor de verheldering en nogmaals via de voorzitter helpt om dat te verduidelijken. Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel, voorzitter. Ik ben ontzettend blij dat de HAP deze vragen stelt, want dat is het nu juist. Er staat in het stuk en ik lees het nu even niet mee dus het is los geparafraseerd: we zetten ons in om de NT1-doelgroep te bereiken. In een ideale wereld zou het inderdaad die 100% zijn, maar wij weten ook dat dat niet realistisch is. Als je kijkt naar de beantwoording van de vragen, op korte termijn start een nieuwe groep van negen deelnemers. Over een periode van vier jaar doen ze hun uiterste best om 300 NT1'ers te bereiken, dus ook die negen en die 300. Er zijn 12.000 laaggeletterden

hier in Haarlemmermeer, dus die groep is veel groter. Als je me nu zou vragen om het uit te drukken in een percentage, dat kan ik zo 1, 2, 3 even niet doen. Naar aanleiding van het vorige gedeelte van het debat heb ik natuurlijk op mijn LinkedIn een fragment geplaatst en ik ben vanuit alle hoeken van het land benaderd door beleidsambtenaren, wethouders, Stichting Lezen en Schrijven, bedenk het maar. Er bestaat een aanpak en misschien moeten we dat dan ook in de motie verduidelijken. Dat heb ik ook opgeschreven als nieuw punt, maar goed ik zal het nu kort toelichten en dan kan de voorzitter verder regelen hoe het met de interrupties zit. Dat is bijvoorbeeld…, dat doen ze in Amersfoort door samen te werken met mbo's, want mbo's hebben goede kennis van het opleiden van deze doelgroep. Er is minder stigma rondom het volgen van taallessen, want je zegt niet dat je naar het Taalhuis gaat, maar je zegt dat je gewoon even naar ROC gaat, noem iets op. Dat is een project van vier maanden. Daarnaast doen zij ook een pilot waarin ze op scholen actief aan de slag gaan, docenten ook opleiden, dat staat wel hier in het plan. De vertaalslag die zij maken is dat dus onder schooltijd van hun kinderen die NT1'ers gewoon daar les kunnen volgen en worden geholpen. Dat zijn gerichte acties waar wij naar op zoek zijn om dat verschil te maken. Er kan in een stuk staan ‘gerichte acties’, maar wat is die gerichte actie? Dat staat gewoon niet in het stuk en wij denken echt dat dit een goede toevoeging zou zijn.

De VOORZITTER: Ik ga eerst naar mevrouw Bouwhuis, want die had ook een interruptie, en dan mevrouw Elfers. Gaat uw gang.

Mevrouw BOUWHUIS: Dank u wel, voorzitter. Ik had inderdaad een interruptie op het CDA. Ik hoorde iets over dat mensen zich actief moeten aanmelden voor dit soort begeleiding. Toch denk je vaak bij laaggeletterdheid, dat is dus leren lezen en schrijven, eerder aan school. Als jij net als de vader van Kim Denie gewoon volwaardig meedraait in de samenleving, gewoon aan het werk bent, een gezin hebt, dan denk je er niet aan dat er mogelijkheden ook voor jou zijn om extra ondersteuning te krijgen in je taal- en leesvaardigheid. Ik denk dat het hier vooral gaat om het bereiken van de doelgroep, om aan hen kenbaar te maken dat we deze ondersteuning hebben, dat die beschikbaar is en dat de ondersteuning geboden wordt aan hen die dus inderdaad er volledig voor gaan.

De VOORZITTER: Ik werd gewezen op een fout die ik heb gemaakt. Het was namelijk de bijdrage van mijnheer Koning die wij allemaal onderbraken. Die mag hij eerst even afmaken. Gaat uw gang mijnheer Koning en met excuses.

De heer KONING: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het natuurlijk met mevrouw Bouwhuis eens dat je het wel kenbaar moet maken, dat de mogelijkheid om ondersteuning te krijgen, om te lezen en te schrijven, er überhaupt is. Ik zei net al, ik ken geen schaamte, dus ik vind dat ook geen excuus. Mensen moeten zich gewoon zelf aanmelden en ze moeten gemotiveerd zijn om het af te maken. Het laatste dat ik wil zeggen, is dat de digitale vaardigheden dus echt bij die vorm van ondersteuning horen, maar dat blijkt volgens mij ook voldoende uit de stukken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van Goethem zag ik links van mij. Gaat uw gang.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel, voorzitter. Via u nog wel een vraag dan aan de heer Koning. De heer Koning zegt steeds dat mensen gemotiveerd dienen te zijn. Dat doet een beetje overkomen alsof mensen niet gemotiveerd zijn op het moment dat ze er niet vanaf weten. Maar volgens mij kun je niet wel gemotiveerd zijn als je nergens vanaf weet.

De VOORZITTER: Mijnheer Koning, wilt u daarop reageren?

De heer KONING: Dat is dus precies wat ik in het antwoord gaf aan mevrouw Bouwhuis. Dat je het als gemeente natuurlijk wel kenbaar moet maken dat die mogelijkheid bestaat. Ik dacht… ik mag het afmaken. Natuurlijk moeten mensen gemotiveerd zijn om het te doen want anders gooien we gewoon geld weg en levert het niks op.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dan ben ik heel blij dat ik daar dus nog op doorvraag, want op het moment dat de gemeente dat dus kenbaar maakt, maar het is dus nog niet kenbaar genoeg en het komt nog niet binnen bij de doelgroep of het landt nog niet bij de doelgroep of we weten de doelgroep niet te bereiken dan hebben we toch nog steeds als gemeente een taak om die doelgroep beter te bereiken. Is de heer Koning dat met mij eens?

De VOORZITTER: Mijnheer Koning, bent u dat met mevrouw Van Goethem eens?

De heer KONING: Mevrouw de voorzitter, ik ben het voor het gedeelte dat je het als gemeente goed kenbaar moet maken - dat kan natuurlijk niet met advertenties, want ze kunnen niet lezen dus je zal daar iets anders op moeten vinden - met haar eens.

De VOORZITTER: Helder. Was dat uw bijdrage? Oké, heel goed. Dan kijk ik even naar mevrouw Van Goethem, die wil er nog op reageren. Of niet, nee. Mevrouw Elfers had nog een antwoord op mevrouw Denie, denk ik.

Mevrouw ELFERS: Dat is correct voorzitter. In reactie op de PvdA. Heb ik u goed begrepen dat u de motie eventueel gaat aanpassen naar, ik noem het even hoofdstuk zes uit het stuk, dat heet ‘De aanpak’, hoe realiseren we onze doelstellingen? Een van de doelstellingen is natuurlijk die NT1-doelgroep te bereiken. Er staan hele concrete punten in die aanpak. Gaat u uw motie dan aanvullen met concrete punten voor de doelstelling, want ik hoorde u hele concrete voorbeelden geven die ik voor een deel ook wel teruglees bij de aanpak? Gaat u dan de motie verder specificeren met aanpakvoorbeelden om de doelstellingen te bereiken? Heb ik u dan goed begrepen?

De VOORZITTER: Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel. Het is een voorstel eigenlijk aan mijn collega’s hier. Aan de hand van informatie die ik deze week heb gekregen, in overleg met jullie, of het een optie is om bijvoorbeeld dan ook concreet in de motie te zeggen: neem contact op met bijvoorbeeld Amersfoort, zodat jullie van elkaar kunnen leren. Het feit blijft wel dat onze rol als raadsleden niet is om te veel op de uitvoering te gaan zitten. Als u mij vraagt om dit onderwerp… Ik zou met liefde echt alles bedenken maar dat is niet mijn rol dus ik wil dit in overleg met de collega's best toevoegen aan de motie, want dat is ook het idee, maar niet om vervolgens helemaal op de uitvoering te zitten, want dat is gewoon mijn rol niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers, daarna ga ik naar mevrouw Mees.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel, voorzitter. In reactie op de PvdA. Dit stuk, deze nota, is op uitvoeringsniveau dus wat dat betreft hadden we in 2021 wellicht dit gesprek moeten voeren, maar goed daar zitten we nu niet. Het is een regionale aanpak, dus wat dat betreft wordt u natuurlijk ook wel op uw wenken bediend dat we verder kijken dan alleen onze eigen gemeente. Wij zijn heel benieuwd waar u mee komt en denken graag met u mee.

De VOORZITTER: Mevrouw Mees, VVD, gaat uw gang.

Mevrouw MEES: Dank u wel. Ik heb even gewacht omdat ik het gesprek wilde volgen wat er nu ging gebeuren. Vorige keer heeft het college aangegeven de moties overbodig te vinden omdat gewoon datgene waartoe wordt opgeroepen past in de doelstellingen. Mevrouw Elfers van HAP verwijst ook naar de aanpak. Als ik de motie lees ben ik bang dat het doen van een onderzoek gewoon weer zorgt voor belasting van de ambtenaren daar waar eigenlijk de doelstellingen in het stuk voor mij en voor de VVD al voldoende zijn. Mevrouw Denie geeft zelf ook aan dat het behoorlijk over de uitvoering nu gaat en ik zou dus eigenlijk willen pleiten om gewoon dit beleid uit te voeren. Ik ben het er wel mee eens dat december volgend jaar wel heel erg laat is om daarover teruggekoppeld te worden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Knikker wil daarop reageren. Gaat uw gang.

Mevrouw KNIKKER: Ja, ik sluit me wel bij mevrouw Mees van de VVD aan. Ik denk als we met elkaar vinden dat we voor de zomer een update moeten krijgen over hoe het met dit plan staat, dat dat ook het moment is om te zeggen: laten we nu nog eens keer naar die NT1 kijken, wat zien we nu met die gerichte acties en die maatregelen? Doet dat wat we hopen? Levert dat zelfs misschien meer op dan we nu denken? Als we nu tot een onderzoek willen komen, dan gebeurt er nog niks in de praktijk. Ik wil dus ook graag dat het college dan wel de oproep ter harte neemt van hier, vanuit de raad, dat we wel graag meer willen zien dan misschien nu op papier staat, maar dat er breed wordt gekeken naar de mogelijkheden.

De VOORZITTER: Helder, mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel, ik wil graag even reageren op de woorden van D66. Op het moment dat we nu deze moties wel aannemen, dan zijn het twee onderzoeken en dan doen we dus nog praktisch niets. Dat ben ik helemaal met u eens. Als het aan GroenLinks of PvdA had gelegen, dan hadden we niet een onderzoek gedaan maar waren we gelijk tot actie overgegaan. Feit is wel dat we natuurlijk eerst gewoon goed onderzoek willen doen. Wat mij persoonlijk nu zo mooi lijkt, is dat we die moties nu dus wel aannemen. Dat we dat onderzoek ondertussen doen en dat we dan vervolgens hopelijk in Q2, voor de voorjaarsrapportage, ook nog eens een terugkoppeling krijgen van het college, kunnen zeggen: kijk, we hebben aan de ene kant de oplossingen vanuit het onderzoek, we hebben aan de andere kant nog de punten waar we verbeteringen op behoeven op onze eigen agenda. We voegen die tezamen en we hebben gelijk al een hele mooie start voor de inhoud van een vervolgnota. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik kijk even om mij heen. Ik wil twee dingen zeggen. Het eerste is, er staan nog vijf minuten op de klok voor deze sessie. Het tweede is, ik mis een aantal fracties die we bij de eerste termijn wel hadden. Dat zijn FVD en ChristenUnie-SGP. Ook afwezig zijn Gezond Haarlemmermeer, EEN Haarlemmermeer en SRH. Dat even voor de notulen. BVNL is ook afwezig, maar die zitten vast in de sneeuw. U heeft gelijk. Wie wil nog voor de laatste vijf minuten iets voor deze sessie inbrengen? Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel, voorzitter. Uiteraard sluit ik me helemaal aan bij wat mevrouw Van Goethem net zei. In het verlengde daarvan en de geluiden gehoord hebbende van de collega's dat eigenlijk iedereen, alle fracties, geschrokken zijn van eind 2025, wil ik even terugkomen op een eerdere oproep die ik aan het begin van deze tweede, derde termijn deed, namelijk of het voor jullie iets zou zijn dat we dus de motie aanpassen en dat we dus vragen om dat onderzoek maar ook om eerder terug te keren naar de raad met de bevindingen waar ze anders in december 2025 mee zouden komen.

De VOORZITTER: Ik wil ook de suggestie doen dat de rest van de fracties die er niet bij zijn daar ook betrokken bij worden. Dat is dus buiten deze sessie om, maar degenen die wel aanwezig zijn kunnen daar nog op reageren. Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel, voorzitter. In reactie op de PvdA. Het eerste, of laat ik beginnen met het laatste dat u zegt: of we bereid zijn. Uiteraard, want dat was onze eigen optie. Dat hebben we zelf geopperd de vorige keer. Wat betreft het onderzoek, wij vinden het wel belangrijk, want daarmee concludeert u eigenlijk al dat wat we nu doen niet werkt, dat we nog niks aan het doen zijn. Daar wil ik wel ver van blijven, want we zijn nu bezig en daar is ook die monitor voor. Hoe zijn we dan bezig? We vinden dat die monitor te laat komt, maar we vinden niet dat we nu niks doen. We vinden ook nog niet dat dat onderzoek behoeft hoe het beter kan, want dat moeten we uit die monitor halen. Wat ons betreft is de monitor dus het allerbelangrijkste om als eerste te krijgen. Daarna kunnen we met elkaar concluderen dat wat we doen onvoldoende is, we meer willen. Verder, zoals de moties er nu uitzien is het voor een groot gedeelte datgene wat al in het stuk staat. Dat maakt de moties voor nu overbodig.

De VOORZITTER: Mevrouw Mees, VVD.

Mevrouw MEES: Dank u wel, voorzitter. Ik wil me hierbij volledig aansluiten. Wat ons betreft gaat een aanpassing van de motie niet zo helpen dat wij hem wel willen steunen, maar blijft die voor ons overbodig.

De VOORZITTER: Helder, dank u wel. Mevrouw Bouwhuis, Forza!.

Mevrouw BOUWHUIS: Dank u wel, voorzitter. Hoe mooi is het dan dat we wachten op die monitor en dat we ondertussen dus ook nog eens een onderzoek doen naar wat nog meer mogelijkheden zijn om die NT1'ers bijvoorbeeld te bereiken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wie nog? Ik zie een wethouder zijn vinger opsteken maar die heeft geen tijd deze helft helaas. Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Voorzitter, dat was nu precies mijn vraag. Als de wethouder nu kan toezeggen aan de raad dat hij in Q2 naar de raad komt dan is er ook geen motie voor nodig om dat nog te regelen.

De VOORZITTER: Dan vraag ik aan de vergadering of zij van de uitzondering willen gebruikmaken dat de wethouder… Er zijn nog twee minuten op de klok. Redt u dat?

Wethouder EL IDRISSI: Dat ga ik zeker redden. Dank voorzitter en dank ook voor de mogelijkheid om hier toch nog op te reageren. Het is niet zo dat ik geen heil zie in de moties die u indient via de voorzitter uiteraard, maar het is namelijk zo dat, en ik heb het vorige keer ook aangegeven, het stuk de vindbaarheid van de mensen namelijk uitademt. U vraagt een onderzoek naar de vindbaarheid van die mensen. Daar zijn we dus nu ook mee bezig. Het gaat om de dwarsverbanden, dat is de kern van het stuk, tussen de verschillende plekken waar je die mensen kunt vinden. Daar zit onderwijs bij, daar zit het Centrum Jeugd en Gezin bij, daar zitten de Humanitas-plekken bij en de financiële plekken, daar komen de mensen over het algemeen die te maken hebben met laaggeletterdheid. Mijn verzoek aan u is: geef dit tijd. Geef dit tijd. Geef het beleid dat ik u voorleg tijd om zich te ontplooien, om te laten zien dat die plekken ook daadwerkelijk de plekken zijn waar die mensen te vinden zijn. Als ik dit onderzoek ga laten doen, dan doe ik eigenlijk precies hetzelfde wat ik nu ook in beleid terug laat komen. Dus dat is één. Het tweede stuk over de digitale vaardigheden. Ik heb u aangegeven dat het echt valt in het

bredere verhaal, dat we echt kijken naar die digitale vaardigheden. Mensen die binnenkomen die moeite hebben met lezen, schrijven en rekenen, hebben vaak ook in het verlengde daarvan moeite met digitale vaardigheden. Dat kunnen we nu gelijk ook aanbieden met de verschillende trajecten die we ook hebben liggen. Dat pakken we dus ook op. Het is niet zo dat ik die moties niet wil accepteren of niet wil omarmen, maar we doen het al. Dat is mijn enige punt. Het laatste: kunnen we daar eerder mee komen? Ik heb het nagevraagd, ik moet daar nog echt antwoord op krijgen. Vaak is het zo dat die monitor ook in de regio…, dat we dat met verschillende gemeenten aan het doen zijn. Dat kan zo zijn dat we daar afhankelijk van zijn en dat die dan pas echt in het laatste kwartaal naar de raad toe kan. Als dat niet het geval is dan hoop ik hem echt naar voren te halen. Mijn vraag en mijn verzoek aan u is: geef het tijd.

De VOORZITTER: Dat klopte dus niet, binnen twee minuten. Mevrouw Van Goethem als afsluiter.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel, voorzitter. Dan aan mij ook de taak om hem dan nog rond te maken. Voorzitter, ik ga niet direct reageren op de wethouder, sowieso mag dat natuurlijk niet van u, maar ik wil ook niet al te direct reageren op wat hij net heeft gezegd. Wat ik er wel uit wil halen is als de wethouder vraagt: geef het tijd, dan zou ik hem toch willen verzoeken om nog even heel goed te luisteren naar wat de raad het afgelopen halfuur heeft gezegd. Want volgens mij hebben we wel juist geconcludeerd dat tijd geven nu net iets is wat we allemaal niet zien zitten, of in ieder geval niet zoveel tijd als dat de wethouder er nu voor dreigt te gaan nemen, namelijk tot en met eind 2025. Ik wil de wethouder oproepen om in ieder geval heel goed te hebben geluisterd maar ondertussen alvast wel rond te kijken buiten de regio wat er mogelijk is aan nieuwe vormen van het vinden van laaggeletterde inwoners. Voor de rest hoop ik dat de wethouder er misschien zelf op terugkomt. Anders zullen wij toch denk ik met een motie komen om te verzoeken om voor de voorjaarsrapportage van 2025 te komen met een terugkoppeling over dit onderwerp. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik ben blij dat we deze tweede verlengde termijn rustig tot een einde hebben kunnen brengen met elkaar. Ik wil u allen danken voor uw aanwezigheid en bijdrage en ik sluit hierbij de sessie.